

PATVIRTINTA

VšĮ Anykščių rajono savivaldybės ligoninės

Direktoriaus 2020-01-22

Įsakymu Nr.V-9

1 priedas

KORUPCIJOS PREVENCIJOS VŠĮ ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS LIGONINĖJE 2020-2023 M. PROGRAMA

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje.
2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr.XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos patvirtinimo“
3. Padalinių ir asmenų, valstybės ar savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607 (Žin., 2004, Nr. 83- 3015), Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 (Žin., 2002, Nr. 98-4339), Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr.2-185 Sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1433 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2015-2019 metų programos patvirtinimo“(TAR, 2015, Nr. 2015-19774) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.
4. Programoje vartojamos sąvokos: **Korupcija** – pasiūlymas, pažadas ar davimas bet kokios naudos kitam asmeniui už neteisėtą atlygį, kad būtų atliktos arba neatliktos to asmens pareigos arba kurstymas priimti kokią nors naudą kaip neteisėtą atlygį arba jos priėmimas už pareigų atlikimą arba neatlikimą. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos, piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.
5. Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.
6. Programa įgyvendinama pagal Ligoninės Programos priemonių planą (toliau – Priemonių planas). Programos priemonės siejamos su socialinių, ekonominių, sveikatos sistemos valdymo

problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos šaltinių, kartu ginant visuotinai pripažįstamas žmogaus teises ir laisves bei viešąjį interesą.

II. SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

7. Programos tikslas – išaiškinti ir šalinti korupcijos sveikatos sistemoje prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę sveikatos sistemos įstaigų bei jų darbuotojų veiklą.
8. Programos uždavinys – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos sistemai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.
9. Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniui pasiekti reikalinga:
  - 9.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos įgyvendinimo priemonių įvykdymą;
  - 9.2. nustatyti veiklos sritis sveikatos sistemoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti;
  - 9.3. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;
  - 9.4. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;
  - 9.5. visokeriškai ginti visuotinai pripažįstamas paciento teises ir laisves, sveikatos sistemos darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;
  - 9.6. ugdyti antikorupcinę kultūrą sveikatos sistemoje.

III. SKYRIUS KORUPCIJOS LIGONINĖJE PASIREIŠKIMO PRIELAIDŲ ANALIZĖ

10. Socialinės:
  - 10.1. santykinai maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai ir pan.
  - 10.2. neišvystytas papildomasis (savanoriškasis) sveikatos draudimas, be kurio tampa sudėtinga siekti sveikatos politikos tikslų – pakankamo sveikatos sistemos finansavimo, paslaugų kokybės kontrolės, paciento atsakomybės už savo sveikatą ir legalių priemonių už sveikatos paslaugas nustatymo;
11. Teisinės (teisės aktų netobulumas, pakankamai dažnas jų keitimas, teisės aktų, reglamentuojančių tam tikras visuomeninių santykių sritis nebuvimas, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas);
12. Institucinės (darbuotojų, žinančių apie korupcijos atvejus, nenoras ar baimė dalyvauti antikorupcinėje veikloje);
13. Visuomenės pilietiškumo stoka: piliečių (taip pat ir pacientų) nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje.
14. Sveikatos sistemos įstaigos veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas:
  - 14.1. prekių ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai;
  - 14.2. nelegalūs mokėjimai teikiant mokamas ir apmokamas iš PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams.

15. Korupcijos prevencijos bendrosios priemonės yra šios:
  - 15.1. korupcijos rizikos analizė sveikatos sistemos įstaigoje;
  - 15.2. korupcijos prevencijos programos parengimas ir tikslinimas;
  - 15.3. nustatytų korupcijos atvejų pavišninimas.
16. Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimą teisės aktų nustatyta tvarka atlieka įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija, atsakinga už korupcijos prevenciją ir kontrolę.
17. Sveikatos sistemos įstaigos korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas turi būti atliekamas atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymą Nr.2-170.
18. Antikorupcinis švietimas organizuojamas atsižvelgiant į šias nuostatas:
  - 18.1. įstaiga savo interneto svetainės puslapiuose, skirtuose korupcijos prevencijai, skelbia įstaigos Korupcijos prevencijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą. Šiuose puslapiuose numato galimybę interneto vartotojams pateikti savo komentarus, atsiliepimus, siūlymus, pranešimus ir kt.;
  - 18.2. įstaigos interneto svetainės įvadiniame puslapyje skelbia elektroninio pašto adresą bei telefono numerį, kuriuo asmenys galėtų anonimiškai pranešti apie įstaigos darbuotojų galimus pažeidimus, susijusius su įstaigos veikla.
19. Įstaiga nedelsiant privalo pavišinti nustatytus korupcijos atvejus.

IV. SKYRIUS INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKĄ

20. Gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą, Sveikatos apsaugos ministerijos padalinį, atsakingą už korupcijos prevenciją ir kontrolę bei Specialiųjų tyrimų tarnybą sveikatos sistemos įstaigos nustatytais sąlygomis ir tvarka.

V. SKYRIUS GALIMOS KORUPCIJOS LIGONINĖJE PASEKMĖS

21. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:
  - 21.1. sumažėti sveikatos sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;
  - 21.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra;
  - 21.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas ligoninėje teikiamomis paslaugomis, medikų profesine kompetencija;
  - 21.4. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegzi farmacijos bei kitų įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais darbuotojais.
22. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo prielaidas, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

VI. SKYRIUS KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

23. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:

- 23.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
- 23.2. reguliariai tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigų darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti savo kompetencijos tyrimus;
- 23.3. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nustatyta tvarka informuoti administraciją.

VII. SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

24. Korupcijos prevencijos programos sveikatos sistemoje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato priemones, vykdytojus ir vykdymo terminus.
25. Šios korupcijos prevencijos programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) vykdo ligoninė.
26. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas ligoninės direktoriaus įsakymu atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo ligoninėje sritis ir šios Programos įgyvendinimą.
27. Programos įgyvendinimo metu programos įgyvendinimą kontroliuoja, metodinę pagalbą korupcijos prevencijos klausimais teikia korupcijos prevencijos komisijos pirmininkas.
28. Už konkrečių Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako Programos priemonių įgyvendinimo priemonių plane nurodyti darbuotojai.
29. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančią įgyvendinant Programą, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę darbuotojas periodiškai, informaciją apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis pateikia ligoninės direktoriui.
30. Vykdam Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2020–2023 m. programos įgyvendinimo priemonių planą, periodiškai, du kartus per metus, pasibaigus II ir IV ketvirčiui, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 10 dienos, ligoninė informaciją apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis pateikia Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriui. Vykdam tikslines Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2020–2023 m. programos įgyvendinimo priemonių plane nurodytas priemones, periodiškai, keturis kartus per metus, t. y. pasibaigus kiekvienam metų ketvirčiui, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 5 dienos, įstaiga pranešimą-ataskaitą apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis pateikia Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriui.

VIII. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Ši Programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo.
32. Laukiamas programos įgyvendinimo rezultatas – užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms ligoninėje, skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas vykdam viešuosius pirkimus, administruojant bei teikiant paslaugas.
33. Už šios Programos įgyvendinimą paskirti asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.

34. Korupcinė situacija vertinama ir korupcijos prevencijos programos nuostatos bei jos vykdymo priemonių planas peržiūrimi kas treji metai.

Parengė:

Antikorupcijos komisijos pirmininkas

Romualdas Buterlevičius